

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 408/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti IRON CLUB, s. r. o, Rastislavova 80, Košice, zastúpenej Kubicová, Benkóczki, Baláž – advokáti, spol. s r. o., Záhradnícka 68, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Juraj Baláž, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf 103/2014 zo 6. októbra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 17/2015 z 24. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti IRON CLUB, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti IRON CLUB, s. r. o, Rastislavova 80, Košice

(ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžf 103/2014 zo 6. októbra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 17/2015 z 24. februára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozhodnutím z 28. novembra 2012 Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“, v citovanom texte „žalovaný“) zmenilo dodatočný platobný výmer Daňového úradu Košice IV (ďalej len „daňový úrad“) z 23. augusta 2012 tak, že v príslušnej časti jeho výrok znel „*nepriznáva nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie október 2008 v sume 73722,79 eura, a určuje vlastnú daňovú povinnosť v sume 3281,25 eura...*“. Určenú vlastnú daňovú povinnosť bol sťažovateľ povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti predmetného dodatočného platobného výmeru.

Žalobou doručenou Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia finančného riaditeľstva z 28. novembra 2012 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

O žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 S 4/2013-78 z 29. mája 2014 tak, že ju zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom zo 6. októbra 2015 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

Proti rozsudku najvyššieho súdu zo 6. októbra 2015 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 24. februára 2016 tak, že konanie o dovolaní zastavil.

Sťažovateľ namieta, že postupom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu bolo porušené jeho „právo na zákonného sudcu a na zákonné zloženie senátu“. Túto skutočnosť namietal v dovolaní, pričom dovolací súd sa touto námietkou nezaoberal. V tejto súvislosti ďalej uvádza:

„Podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol senát 3 S, ktorý rozhoduje aj vo veciach 3 Sžf zložený z nasledovných sudcov: [REDAKOVANÉ] – predseda senátu 2. [REDAKOVANÉ] - predseda senátu 3. [REDAKOVANÉ] – predsedníčka senátu.

V prípade napadnutého rozhodnutia bolo zloženie senátu tvorené zo sudcov [REDAKOVANÉ] – predseda senátu, [REDAKOVANÉ] – predsedníčka senátu a [REDAKOVANÉ], ktorá nebola členkou senátu 3 S.

Sťažovateľovi nie je zrejmé z akého dôvodu došlo k zmene zloženia senátu, resp. prečo senát nerozhodoval vo svojom pôvodnom zložení, resp. v zložení, v ktorom rozhodovať mal. Tiež nie je zrejmé, z akého zákonného dôvodu rozhodovala v predmetnom senáte [REDAKOVANÉ].“

Podľa sťažovateľa najvyšší súd ako odvolací súd odôvodnil napadnutý rozsudok nedostatočne, nevysporiadal sa s jeho odvolacou argumentáciou, napadnutý rozsudok je arbitrárny. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Vydaniu rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 28. 11. 2012... predchádzalo vykonanie daňovej kontroly u sťažovateľa Daňovým úradom Košice IV a Daňovým úradom Moldava nad Bodvou..., ktorá prebiehala od 13. 01. 2009.

Predmetom daňovej kontroly vykonanej u sťažovateľa bola daň z pridanej hodnoty za mesiac október 2008...

Z rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 28. 11. 2012... je zrejmé, že daňový úrad nepriznal daňovému subjektu nadmerný odpočet za zdaňovacie

obdobie október 2008 z dôvodu, že dodávateľom tovarov a služieb, pri ktorých si daňový subjekt uplatnil DPH nebola spoločnosť [REDAKOVANÉ] ako jeho dodávateľ.

S uvedeným rozhodnutím sa v plnom rozsahu stotožnil prvostupňový aj odvolací súd. Z odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia možno vyvodiť, že súd si nekontrolované a nekriticky osvojil tvrdenia o tom, že síce nie je v danom prípade spochybnené samotné dodanie fakturovaných tovarov a služieb, ale daňový úrad úspešne preukázal, že fakturované tovary a služby nedodala sťažovateľovi spoločnosť [REDAKOVANÉ] ako dodávateľ, a preto mu nevznikol nárok na odpočítanie dane z pridanej hodnoty.

V porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach, ktoré bolo rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušené ako nezákonné, napadnuté rozhodnutie neprinieslo žiadne nové vysvetlenie alebo odôvodnenie súdu.

Takto obdobne odôvodnené rozhodnutie bolo v predchádzajúcom štádiu konania Najvyšším súdom Slovenskej republiky jednoznačne zrušené a vrátené späť na ďalšie konanie pre jeho nezákonnosť.“

Sťažovateľ namieta, že v priebehu daňovej kontroly došlo k zmene miestne príslušného daňového úradu «nezákonne a bez akéhokoľvek vysvetlenia...

K uvedenej námietke sa vyjadril veľmi stručne a povrchno len prvostupňový súd, ktorý mal byť dňa 01. 10. 2010 zamestnancami daňového úradu telefonicky vyrozumený, že v danom prípade sa jednalo len o úkony zamestnancov miestne príslušného správcu dane v priestoroch Daňového úradu Moldava nad Bodvou.

Sťažovateľovi nie je zrejmé, akým spôsobom bol vykonávaný uvedený dôkaz, resp. na základe akého zákonného ustanovenia postupoval súd pri vyťahovaní žalovaného, resp. pracovníkov daňového úradu. Sťažovateľ má za to, že takýto ním namietaný postup nemá oporu v žiadnom procesnom predpise a zjavne znevýhodňuje sťažovateľa a porušuje princíp kontradiktórnosti konania.

Vyššie uvedené „vysvetlenie“ daňového úradu dané prvostupňovému súdu vylučujú nasledovnú skutočnosť:

- Zápisnica z 15. 04. 2009 č.: 698/320/22423/2009/Rns, Moh bola spísaná Daňovým úradom Moldava nad Bodovou, nie Daňovým úradom Košice IV,

- Zápisnica zo dňa 28. 06. 2012 bola vykonávaná zamestnancami „za DÚ Moldava nad Bodvou“

- V zápisnici zo dňa 28. 06. 2012 je na strane 4 otázka správcu dane: Zamestnanci z Daňového úradu Moldava nad Bodvou začali výkon kontroly od 09. 03. 2009...

Z vyššie uvedených skutočností a písomností správcu dane je celkom zjavné, že úkony pri daňovej kontrole ako aj pri vyrubovacom konaní vykonával aj Daňový úrad Moldava nad Bodvou...».

Sťažovateľ namieta, že daňová kontrola je takto v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj § 3 ods. 1 a 12 a § 15 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že v rámci daňovej kontroly bola vyhotovená zápisnica o ústnom pojednávaní, ktorej predmetom bol výsluch svedka [REDAKOVANÉ]. Zo zápisnice je zrejmé, že [REDAKOVANÉ] bol poučený ako svedok a bola mu poskytnutá kópia zápisnice ako svedkovi. Sťažovateľ však nebol pri spísaní zápisnice prítomný, „*hoci ako daňový subjekt má právo byť prítomný pri výsluchoch svedkov, má právo im klásť otázky a vyjadrovať sa k ich výpovediam...*

Postup príslušného daňového úradu nebol v súlade so zákonom a boli ním porušené práva sťažovateľa, ktoré mu zákon o správe daní a poplatkov v § 15 priznáva. Nakoľko v danom prípade ide dôkaz vykonaný nezákonným spôsobom, nemožno naň prihliadať.“

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že v jeho prevádzke bolo vykonané miestne zisťovanie, pričom „*pracovníci daňového úradu, ktorí tam za prítomnosti konateľa spoločnosti IRON CLUB, s. r. o. vykonali podrobnú kontrolu, v rámci ktorej kontrolovali, či plnenie deklarované na faktúrach bolo aj skutočne vykonané, a to spôsobom, že sa podrobne kontrolovali výrobné čísla dodaných tovarov a pod.*

Výsledkom tejto kontroly na mieste samom bolo zistenie, že jednoznačne a nepochybne došlo k reálnej plneniu tovaru a služieb.

... o tomto miestnom zisťovaní... nebola pracovníkmi spísaná žiadna zápisnica... Sťažovateľ navyše nemal možnosť sa k tejto kontrole, resp. miestnemu zisťovaniu vyjadriť. Informácia o tomto zisťovaní nie je spomenutá ani v protokole o ukončení daňovej kontroly. K tejto námietke dovolací ani odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko...“.

Podľa sťažovateľa bol aj ďalší postup správcu dane vo vyrubovacom konaní nezákonný, a to predovšetkým z dôvodu, že daňový úrad mal pokračovať vo vyrubovacom konaní a vydať platobný výmer. Daňový úrad napriek tomu v rámci vyrubovacieho konania vykonal dokazovanie – výsluchom svedka [REDAKOVANÉ]. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej uvádza:

«Vyrubovacie konanie podľa zákona 511/1992 Zb. slúži výlučne na určenie dane. Pre zistenie skutočností potrebných na určenie dane v rámci vyrubovacieho konania slúži daňová kontrola. Tá bola v predmetnom prípade vykonaná a ukončená. Vyrubovacie konanie nemá podľa sťažovateľa slúžiť na suplovanie daňovej kontroly, počas ktorej sa zisťujú skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane alebo vznik daňovej povinnosti... V danom prípade Daňový úrad Košice nepostupoval v súlade s ustanoveniami zákona o správe daní a poplatkov. Tento nedostatok neodstránil ani FR SR, ktorý konštatoval, že sa jedná o zákonný postup.

Uvedenú námietku sťažovateľa prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil tak, že tento postup bol v súlade so zákonom... Doplnenie dokazovania je možné vo vyrubovacom konaní podľa zákonnej úpravy zavedenej zákonom č. 563/2009 Z. z., nie však podľa zákona č. 511/1992 Zb. Tieto procesné vady neodstránil v napadnutom rozhodnutí ani odvolací ani dovolací súd...

Celé vyrubovacie konanie sa opätovne „začalo“ až na písomný podnet sťažovateľa, ktorému predchádzalo niekoľko telefonických rozhovorov s pracovníkmi daňového úradu... Až následne daňový úrad pristúpil k vykonávaniu úkonov, ktoré patria do štádia daňovej kontroly a nie do vyrubovacieho konania. Jednalo sa práve o výsluch [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľ písomne namietal nezákonnosť tohto úkonu ako aj nezákonnosť celého stavu konania, keďže daňový úrad napriek 15-dňovej zákonnej lehote v danej veci rozhodoval viac ako rok, čím vážne porušil zákon, a práve z tohto dôvodu sa sťažovateľ na nezákonnom úkone nezúčastnil.»

Podľa sťažovateľa sa odvolací súd v napadnutom rozsudku zaoberal hodnotením skutkových zistení «povrchne a nedôkladne.

Sťažovateľ... daňovému úradu preukázal, že plnenie, tak tovarov ako aj služieb, ktoré mu bolo fakturované, bolo reálne dodané!!!

Sťažovateľ predložil správcovi dane daňové doklady, faktúry, ktoré splňajú všetky náležitosti v súlade s ustanovením § 71 ods. 2 zákona o dani z pridanej hodnoty... Daňové doklady - faktúry splňajú všetky zákonom stanovené náležitosti, vrátane identifikácie dodávateľa tovaru a služieb, teda splnil si všetky zákonom požadované podmienky na uplatnenie odpočítania dane v súlade s ustanovením § 49 zákona č. 222/2004 Z. z...

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí iba zopakoval nesprávne skutkové zistenia prvostupňového súdu prebraté z predošlého Najvyšším súdom SR zrušeného rozhodnutia. Za „preukázané“ mal najmä niektoré skutočnosti uvádzané výlučne p. [REDAKOVANÉ] v zápisnici o ústnom pojednávaní zo dňa 01. 04. 2009. Osvojil si najmä časť, v ktorej p. [REDAKOVANÉ] mal uviesť, uvedenú spoločnosť neriadil, nevie kde firma sídli, nič za firmu nezariad'oval, resp. nemá vedomosť o tom, či za spoločnosť konala aj iná osoba.».

V tejto súvislosti sťažovateľ argumentuje, že krajský súd sa nezaoberal

- rozporom v tvrdení p. [REDAKOVANÉ] o tom, že mal stratiť občiansky preukaz a niekto iný ho mal za neho použiť pri podpise dokumentov, a zároveň tvrdil, že doklady u notára podpísal on sám,

- rozpormi vo výpovediach p. [REDAKOVANÉ] a p. [REDAKOVANÉ] p. [REDAKOVANÉ] a p. [REDAKOVANÉ] ktorí uviedli, že „p. [REDAKOVANÉ] poveril p. [REDAKOVANÉ] konaním vo veci spoločnosti [REDAKOVANÉ], čím vyvrátil tvrdenia p. [REDAKOVANÉ] o tom, že s predmetnou vecou nemá nič spoločné.“,

- tým, že podľa čestného vyhlásenia p. [REDAKOVANÉ] z 23. januára 2009 mal všetky faktúry vystaviť ako konateľ [REDAKOVANÉ], „pričom toto čestné vyhlásenie jednoznačne popiera vyjadrenie p. [REDAKOVANÉ] o tom, že o ničom nemal vedomosť.“,

- tým, že vo svojej výpovedi svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že „všetky relevantné faktúry mu odovzdal p. [REDAKOVANÉ] čo... vyvracia tvrdenia p. [REDAKOVANÉ] že nemal o aktivitách [REDAKOVANÉ] žiadne vedomosti.“,

- tým, že bývalý konateľ sťažovateľa p. [REDACTED] uviedol, že „jednal so spoločnosťou [REDACTED] a s týmto vedomím si dodávku tovarov a služieb dojednal. Rovnako uviedol aj to, že pozná p. [REDACTED]

- tým, že svedok [REDACTED] uviedol, že práce vykonával cez svoju spoločnosť [REDACTED], v subdodávke pre sťažovateľa, pričom služby a tovar fakturoval [REDACTED]

Podľa sťažovateľa „vyššie uvedené skutočnosti vyvracajú úvahy súdu o tom, že spoločnosť [REDACTED] nebola dodávateľom fakturovaných služieb a tovarov...

Úlohou správcu dane a súdov v danom kontexte nebolo preukázať, že absentujú dôkazy o tom, že [REDACTED] fakturované služby dodala a vykonala a tak skryte preniesť váhu dôkazného bremena opätovne na sťažovateľa. Takýto výklad a aplikácia záväzného právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudku spis. zn.: 3 Sžf 1/2011 zo dňa 15. 03. 2011 sú neprípustné a nesprávne.

Úlohou správcu dane v danom prípade v zmysle záväzného právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudku spis. zn.: 3 Sžf 1/2011 zo dňa 15. 03. 2011 bolo na základe existujúcich dôkazov preukázať, že [REDACTED] fakturované služby nedodala a ani nevykonala. V tomto smere však správca dane podľa názoru sťažovateľa neunesol dôkazné bremeno.“.

K prípustnosti dovolania v správnom súdnictve sťažovateľ uvádza, že je oboznámený s relevantnou judikatúrou ústavného súdu. Podľa neho však „citovaná judikatúra vždy riešila otázku právneho posúdenia alebo už samotného preskúmavania veci, zatiaľ čo v sťažovateľovej veci došlo na odvolacom stupni k porušeniu práva na zákonného sudcu, resp. správne zloženie senátu a k odňatiu možnosti konať pred súdom“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa priznané čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... ako aj právo priznané čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny... bolo Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 1 Sdo 17/2015

zo dňa 24. 02. 2016... Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 3 Sžf 103/2014 zo dňa 06. 10. 2015, porušené.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 1 Sdo 17/2015 zo dňa 24. 02. 2016 a Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 3 Sžf 103/2014 zo dňa 06. 10. 2015 sa zrušujú a vec sa vracia konajúcemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 363,79 Eur... na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu zo 6. októbra 2015

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02).

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ v sťažnosti odvodzuje plynutie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu zo 6. októbra 2015 od doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 24. februára 2016, ktorým bolo konanie o dovolaní zastavené.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že s uvedenou argumentáciou sťažovateľa o plynutí lehoty na podanie sťažnosti nemožno súhlasiť.

Vychádzajúc z dôvodov uvedených v časti II.2 tohto uznesenia, možno dospieť k právnomu záveru, že dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu ako súdu v správnom súdnictve nie je opravným prostriedkom, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Z týchto dôvodov relevantným momentom, odkedy začala plynúť sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu zo 6. októbra 2015, je deň nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Podľa zistení ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 7. novembra 2015. Sťažovateľ sťažnosť podal na poštovú prepravu 2. mája 2016, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 24. februára 2016

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu, resp. jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 24. februára 2016 konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil. V odôvodnení poukázal na rozsudok krajského súdu a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu a na dovolaciu argumentáciu sťažovateľa. Následne uviedol tieto právne závery:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal dovolanie žalobcu a dospel k záveru, že konanie o ňom treba zastaviť.»

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa primerane použijú ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona; opravný prostriedok je v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku prípustný len vtedy, ak je to v tejto časti ustanovené (§ 246c ods. 1, prvá a druhá veta O. s. p.).

Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný (§ 246c ods. 1 tretia veta O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom podľa tretej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku. Vychádzajúc s citovanej právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej správne súdnictvo vyplýva, že proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný, teda vychádzajúc zo znenia právnej normy upravujúcej prípustnosť opravného prostriedku proti rozhodnutiu najvyššieho súdu je zrejmé, že proti rozhodnutiu najvyššieho súdu nie je prípustný tak riadny ako aj mimoriadny opravný prostriedok a súčasne zo žiadneho ustanovenia piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej správne súdnictvo nevyplýva prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu najvyššieho súdu v správnom súdnictve. Z uvedeného plynie záver, že najvyšší súd v správnom súdnictve nie je dovolacím súdom a teda ako súd dovolací nemá právomoc konať, z ktorých dôvodov neprípustnosť dovolania je prekážkou ďalšieho konania v danej veci pred najvyšším súdom.

Vzhľadom k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 104 ods. 1 v spojení s § 246c O. s. p. konanie vo veci zastavil, keďže nemal právomoc konať vo veci samej.

Pre úplnosť najvyšší súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2010 číslo II. ÚS 65/2010 k prípustnosti dovolania v správnom súdnictve. V jeho publikovanom znení Ústavný súd Slovenskej republiky akceptuje výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné, ako súladný so základným právom na súdnu ochranu.

V odôvodnení uznesenia sa zaoberal aj nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 283/07, ktorým bol na určitý čas vyjadrený opačný právny názor na prípustnosť dovolania.

Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07 zrušil uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania dôvodiac, že tzv. zmätočné dovolacie dôvody sa vzťahujú aj na súdne rozhodnutia vydané podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku. Argumentácia IV. senátu ústavného súdu bola založená na texte záhlavia ustanovenia § 237 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sú naplnené zmätočné dôvody.

Týmto nálezom ústavný súd nepochybne autoritatívne dal na vedomie nielen konkrétnemu sťažovateľovi vo veci sp. zn. IV. ÚS 283/07, že jeho sťažnosť bola úspešná, ale zároveň (prostredníctvom internetu) tým oznamoval aj eventuálnym sťažovateľom, že do budúcnosti môžu podať dovolanie zo zmätočných dôvodov proti rozhodnutiu správneho súdu v prípade, ak sa tieto budú kryť s dôvodmi ústavnoprávnymi. Zároveň tým aj najvyššiemu súdu naznačil, aby zmenil koncepciu prípustnosti dovolania v správnych veciach.

Ústavný súd v uznesení zo 16. februára 2010 číslo II. ÚS 65/2010, ale uviedol, že otázka prípustnosti dovolania v správnom súdnictve mala byť pôvodne predmetom konania o zjednotení právnych názorov. Z rozpravy pléna ústavného súdu však vyplynulo, že citovaný nálež ústavného súdu bol ojedinelým v inak konštantnej judikatúre ústavného súdu akceptujúcej neprípustnosť dovolania v správnych veciach, a preto nie je nevyhnutné využiť procedúru zjednocovania právnych názorov. Napokon aj štvrtý senát akceptoval uvedený právny názor v náleze sp. zn. IV. ÚS 208/08 a v uznesení sp. zn. IV. ÚS 274/09.

Ústavný súd Slovenskej republiky v doterajšej judikatúre vyslovil právny záver, podľa ktorého „niet žiadnych právnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné“ (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08).

Ústavný súd taktiež vylúčil možnosť, že by zastavením dovolacieho konania z dôvodu neprípustnosti dovolania mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti s poukazom na to, že: „v civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde, oproti tomu je správne súdnictvo preskúmaním zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť mátaže, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe“ (IV. ÚS 208/08).

Podanie dovolania v správnom súdnictve preto ani s poukazom na uznesenie IV. ÚS 283/07 neprichádza do úvahy.»

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 24. februára 2016.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení odôvodnil svoj právny názor o neprípustnosti dovolania v systéme správneho súdnictva, z odôvodnenia je zrejmé, že aplikoval § 246c ods. 1 a § 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a vysporiadal sa aj s relevantnou judikatúrou ústavného súdu, osobitne aj s nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07. Ústavný súd dospel k záveru, že uvedený právny záver najvyššieho súdu je primerane odôvodnený, nemožno ho považovať za zjavne neodôvodnený. Rovnako tak tento právny názor nie je arbitrárny, preto je ústavne udržateľný.

V správnom súdnictve vytvára Občiansky súdny poriadok osobitný systém opravných prostriedkov, ktorý je vymedzený odchyľne od všeobecných predpokladov prípustnosti riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku predovšetkým tým, že vylučuje niektoré rozhodnutia z prieskumu opravným súdom (IV. ÚS 596/2012).

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný.

V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na povahu a špecifiká správneho súdnictva podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne

a procesno-právne predpisy. Preto treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého rozhodnutia a postup orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Vzhľadom na to, že už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe (m. m. IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 596/2012). Vzhľadom na uvedené je tiež vylúčené, aby bolo dovolanie v správnom súdnictve prípustné na základe dovolacích dôvodov podľa § 237 OSP.

Ústavný súd už uviedol, že závery, ktoré sú uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07 zo 17. apríla 2008, sú ojedinelým vybočením z inak štandardnej judikatúry ústavného súdu a boli vo viacerých prípadoch prekonané novšou judikatúrou ústavného súdu (napr. II. ÚS 125/2011, IV. ÚS 81/2012, IV. ÚS 82/2012, IV. ÚS 83/2012, IV. ÚS 127/2012, IV. ÚS 596/2012, II. ÚS 657/2013), preto v súčasnosti nemožno tieto závery aplikovať v prerokúvanej veci.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že vo svojej doterajšej judikatúre sa už jednoznačne vyjadril k tomu, že akceptuje ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) neprípustné (pozri predovšetkým uznesenie sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také

skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 24. februára 2016. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny sťažovateľ namieta nezákonné zloženie senátu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o jeho odvolaní proti rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ však neuvádza žiadne dôvody, ktorými by odôvodňoval porušenie základného práva na zákonného sudcu napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 24. februára 2016.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2017